

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldne, izjemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati peti vrsta Din 4.—. Popusti po dogovoru. In eratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Milijardne izgube na newyorški borzi

Včeraj je bil najbolj črn dan na newyorški efektni borzi — Izgube so prekoračile milijardo dolarjev — Polom največjega ameriškega koncerna? — Odmev na produktni borzi

Newyork, 29. oktobra. Na newyorški efektni borzi je prišlo včeraj do nove katastrofe. Podporna akcija, ki so jo zasnovali pred par dnevi največje ameriške banke, ki so žrtvovali v ta namen 300 milijonov dolarjev, je ostala brezuspešna. Tečaji so včeraj znova rapidno padli. Ob otvoritvi borze je izgledalo, da je kriza že minula in posli so se prvo uro razvijali mirno in normalno. Kmalu pa je zavládala zopet depresija, tečaji so popuščali točko za točko, dokler ni končno nastala nepopisna panika. V par minutah je znašala izguba en milijon dolarjev. Izguba se je stopnjevala vsako minuto in je ob 3. dosegla največjo svoto, kar jih je bilo sploh kdaj zabeleženih na newyorški borzi — eno milijardo dolarjev. Prizadeti so bili celo papirji najtrdnjših podjetij, na katere doslej padec tečaja ni vplival. To je povzročilo splošno paniko in na borzi je vladalo tako razburjenje, da so morali zapreti vse blagajne. Ob 3. se je sestala konferenca bankirjev, ki je sklepala o položaju, a že pol ure pozneje je bilo jasno, da je vsaka podporna akcija izključena. Izguba je presegala milijardo dolarjev. Borzo so na to zaprli, borzni svet pa se je sestal k posvetovanju, ki se je posvetoval pozno v noč. Govori se, da je pripisati padanje tečaja na newyorški borzi polomu enega največjih ameriških koncernov. Podrobnosti pa zaenkrat še niso znane.

Katastrofa na efektni borzi je naravno vplivala tudi na produktno borzo. Cene pšenice so začele naglo padati vendar pa so ustavili ponudbe. Farmarji so na hitro roko osnovali močno finančno družbo, ki bo stavila na razpolago potrebni kapital, da bodo mogli pšenico vskladiščiti in počakati s prodajo, ko bodo cene ugodnejše. Osnovna glavica te družbe znaša 100 milijonov dolarjev, kar bo po mnenju finančnih krogov zaenkrat zadostovalo.

Začasni predpisi za rudarska podjetja

Do izenačenja rudarske zakonodaje je izdala vlada začasne predpise, ki urejajo najvažnejše zadeve

Beograd, 29. oktobra. Minister za šume in rube je izdal začasne policijske predpise za rudarska podjetja, ki bodo ostali v veljavi tako dolgo, dokler ne bo sprejet nov rudarski zakon, ki bo izenačil rudarsko zakonodajo v državi. Začasni policijski predpisi se nanašajo na naslednje rudarske zadeve:

1. Regulacija delavskih plač za nadurno delo v smislu zakona o zaščiti delavcev.
2. Zgradba higijskih in socialnih ustanov (stanovanj, kopališč itd.).
3. Določitev cen življenjskih potrebščin v rudarskih konzumih.
4. Postopanje napram delavcem v poslovnih odnošajih.
5. Način zaposlitve nekvalificiranih delavcev.
6. Vskladitve, opravljanje in poraba eksplozivov.
7. Varnostni ukrepi pri preiskovanju starih rovov, kjer se zbirajo dušiljivi in eksplozivni plini.
8. Varnostni ukrepi v rudnikih in rovi, kjer se stalno pojavljajo plini.
9. Varnostne naprave pri prevažanju rud.

Podrobnejši rezultati parlamentarnih volitev na Češkoslovaškem

Meščanske stranke so ohranile svoje pozicije, socialisti so v splošnem napredovali, komunisti in klerikalci beležijo velike izgube

Praga, 29. oktobra. Sedaj so znani volilni rezultati iz vseh 23 volilnih okrožij. Današnji prvi skrutinji bo najbrž podal naslednjo sliko: komunisti 17 (leta 1925 27), madžarska krščanska socialna stranka 7 (1), nemško volilno združenje (zveza poljedelcev in delavsko jugoslovansko združenje) 8 (17), nemški socialni demokrati 14 (10), Poljaki in Židi 1 (1), nemški nacionalci 3 (3), češkoslovaški narodni socialisti 22 (17), češkoslovaški socialni demokrati 30 (18), liga Stribny 2 (0), narodni demokrati 5 (6), češkoslovaška ljudska stranka 18 (21), agrarci 35 (32), češkoslovaška obrtna stranka 2 (3), nemški krščanski socialci 6 (6), Hlinkova ljudska stranka 13 (20), nemški narodni socialisti 4 (2).

Po dosedanjih volilnih izidih je zabeležiti naslednjo izpremembo moči med strankami: meščanske stranke so v splošnem ohranile svoje pozicije. Agrarna stranka je število svojih glasov celo zvišala od 1 milijona na 1.100.000. Zelo

so nazadovale Hlinkovci in deloma tudi katoliška ljudska stranka ministra Šramka. Občuten poraz so doživeli komunisti. Napredovali pa sta obe socialno-demokratski stranki češka in nemška. Od dosedanjih ministrov so, kakor se zdi vsi izvoljeni, razen delovnega ministra Spine (zveza poljedelcev) in trgovinskega min. Novaka (nar. demokrat), ki pa bosta dobila mandat v drugem ali tretjem skrutinju. Od znanih čeških socialnih demokratov so izvoljeni predsednik stranke Hampel, dolgoletni predsednik zbornice Tomašek, bivši minister Bechyne, Maisner, Winter, Markovič in Derer, dalje plzenski župan Pick.

Poslanik Šeba izvoljen

Praga, 29. oktobra. Dosedanji češkoslovaški poslanik v Beogradu dr. Jan Šeba je bil izvoljen na listi narodnih socialistov v parlament in bo torej opustil diplomatsko kariero ter se posvetil notranji politiki.

Nastopna avdijska našega poslanika v Atenah

Atene, 29. oktobra. Včeraj ob 11.30 je jugoslovanski poslanik Vučković v spremstvu odpravnik poslov Jovanovića in ostalega osebja jugoslovenskega poslanstva izročil svoje akreditivne v roke predsednika grške republike Konduriotisa. Svečani predaji poverljive pisma je prisostvoval grški minister zunanjih poslov Mihalopoulos in šef protokola Psitakis.

Počastitev Vladimira Gortana

Beograd, 29. okt. Sokolska župa je priredila včeraj žalno zborovanje v čast pokojnega vladimira Gortana. Poleg polnoštevne članstva se je udeležilo zborovanja tudi mnogoštevilno občinstvo, tako da je bila dvorana do zadnjega kotička zasedena. Dr. Toma Jovanović je imel komemorativni govor. Prav tako se je tudi v Kraljevu vršilo včeraj žalno zborovanje. Kolo srbskih eester v Beogradu je vpisalo pokojnega Vladimira Gortana kot velikega dobrotnika v istreki akademski klub v Zagrebu ter vplačalo zanj 1000 Din.

Zopet umor v Sofiji

Sofija, 29. oktobra. Bolgarski revolucionarji so vdrl v stanovanje Petrova Ilčeva, ki je bil intimen prijatelj umorjenega generala Protogerova, in ga umorili z revolverjskimi streli. Neznani morilci so nato brez sledu izginili.

Neuspeh nemškega plebiscita

Berlin, 29. oktobra. Danes je potekel zadnji dan za vložitve plebiscitnih listov proti Jungovemu načrtu. Inicijatorji plebiscita so napeli zadnje moči, da se vpišejo tudi zamudniki. Kakšen bo rezultat glasovanja, ni mogoče uganiti. Domneva pa se, da bo število glasovalcev mnogo manjše kakor je potrebno. Nekateri nemški listi ugotavljajo, da glasovanje ne bo imelo uspeha zato, ker vlada ni dovolila prirediteljem plebiscita, da bi se termin za vložitve listov podaljšal.

Sanchez Querra oproščen

Madrid, 29. oktobra. Vojno sodišče je senci po večdnevni razpravi oprostil voditelja konzervativcev Sancheza Querra in njegovega sina, ki sta bila obtožena, da sta zasnovala upor v Valenciji. Pač pa so bili obsojeni trije kapitani in eden poročnik na tri leta ječe, ostalih 14 obtožencev pa na zapor od 3—6 mesecev.

Preprečen bombni atentat v Cannesu

Nica, 29. oktobra. AA. Neki restavrateur je v Cannesu našel na hodniku svoje restavracije bombo, iz katere se je že kadilo. Restavrateur je bombo hladnokrvno pobral in jo zalučal na dvorišče. Ker je eksplozija bila tako silna, da je zračni pritisk poškodoval vse šipe okoliških hiš. Restavrateur in njegov sin sta bila lahko ranjena.

Rudarska stavka na Poljskem

Varšava, 29. oktobra. Poljski rudarji so sklenili splošno stavko za dne 5. novembra v vseh poljskih premogokopih, če vlada in podjetniki do 31. t. m. ne ugoode vsem njihovim zahtevam.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.81, Berlin 13.515 — 13.545 (13.53), Bruselj 7.9101, Budimpešta 9.8937, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9507, London 275.88, Newyork 56.43, Pariz 221.75 — 223.75 (222.75), Praga 167.22 — 168.02 (167.62), Trst 295.17 — 297.17 (296.17).
ZAGREBSKA BORZA.
Devize: London 275.89, Newyork 56.42, Pariz 222.70, Milan 296.25, Curih 1095.90, Amsterdam 28.80, Berlin 1353, Dunaj 794.70, Praga 167.50.
Efekti: posojilo 84.75, vojna škoda 423.
INOZEMSKA BORZE.
Curih: Beograd 9.126, London 25.175, Newyork 516.87, Pariz 20.325, Milan 27.03, Madrid 73.80, Berlin 123.45, Dunaj 72.50, Praga 15.29, Bukarešta 3.06125, Badimpešta 20.18, Sofia 3.73, Varšava 57.95.

V Avstriji nastopa pomirjenje duhov

Složen nastop socialistov in Heimwehra — Podeželski Heimwehri proti vsaki nasilni izpremembi današnjega stanja

Dunaj, 29. oktobra. V nedeljo se je vršil v Gföhlu socialistični shod, ki so se ga v velikem številu udeležili tudi člani Heimwehra. Izvoljeno je bilo zato predsedstvo, v katerem so bili zastopniki socialistov in Heimwehra.

Kot prvi govornik je nastopil dr. Renner, ki je obrazložil socialistično stališče do vladnega predloga o reviziji ustave in opozarjal posebno na to, da je mogoče izvesti gospodarsko ozdravljenje in politično pomirjenje Avstrije samo sporazumom potom in z izvedbo takojšnje razorožitve vseh bojnih organizacij.

Odgovarjali so mu zastopniki Heimwehra, ki so bili to pot izredno pomirlivi. Tako je izjavil dr. Nowotny, da seljaške organizacije Heimwehra nečijo prav ničesar čuti o kakem državnem udaru in nasilnih izpremembah obstoječega stanja in da ne vidijo prav nikakega smisla v spopadu med kmetijskimi sloji in delavstvom. Kar pa se tiče revizije ustave žele kmetijske organizacije Heimwehra samo to, da bi bila izvedena potom mirnega sporazuma, med parlamentarnimi strankami in na način, ki bo zadovoljil široke sloje naroda.

Madžari se branijo plačila reparacij

Nemogoč sporazum na vzhodno-reparacijski konferenci — Madžarski izgovori — Pogajanja z Avstrijo in Bolgarijo

Pariz, 29. oktobra. AA. Na seji komiteja za vzhodne reparacije je bil ponovno zaslišan delegat madžarske vlade baron Korany. Vsi poskusi za sporazum z Madžarsko so se izjalovili. Po izčrpi razpravi je komitej ugotovil, da je sporazum z Madžarsko nemogoč. Na današnji seji bodo skušali urediti reparacijsko vprašanje z Avstrijo in Bolgarsko ne glede na Madžarsko.

Dunaj, 29. oktobra. Glede na vesti, da ovira Madžarska sporazum na vzhodni reparacijski konferenci, je objavilo tukajšnje madžarsko poslanstvo obširen komunik, v katerem pravi med drugim: Dasiravno so pogajanja na konferenci za vzhodne reparacije strogo zapurna, so se v zadnjem času razširili glasovi, kakor da Madžarska onemogoča sporazum.

Govori se o težkočah, ki jih je zakrivila Madžarska. Glede na to je treba ugotoviti, da odklanja Madžarska le ona reparacijska bremena, ki presegajo njene iz mirovnihih pogodb izvirajoče obveznosti. Madžarska vztraja na tem, da se v šteje med njene reparacijske dajatve vse ono premoženje, ki je po odcepitvi ozemlja, pripadajočega sedaj nasledstvenim državam, ostalo na tem ozemlju in pripadalo novim državam. Madžarska tudi odklanja odškodnino privatnikom, ki se sklicujejo na mirovne pogodbe, ker smatra, da so te obveznosti prešle na nove države. Madžarska pa je pripravljena pogajati se z vsemi onimi, katerim so mešana razsodišča priznala pravico do odškodnine.

Komunisti so pripravljali puč v Nemčiji

Senzacionalna razkritja pobeglega poslaniškega svetnika Besedovskega o načrtih sovjetskih močotcev v Evropi

Pariz, 29. oktobra. Bivši poslaniški svetnik sovjetskega poslaništva v Parizu Besedovski objavlja v »Matinu« dolgač članek, v katerem trdi, da sta sovjetska vlada in kominterna leta 1923 pripravljala velik komunistični puč v Nemčiji. Vsa inozemska sovjetska zastopstva, pred vsem trgovinska zastopstva so dobila navodila, naj koncentrirajo svoja prizadevanja za priprave tega puča. V svrhu finančne fundacije tega puča so koncentrirali velike množine zlata in žita ob nemških mejah. Ko so Radeka odpisali v Nemčijo, je nemški poslanik v Moskvi grof Brockdorff-Rantzau izročil demaršo. Čičerin je odgovoril, da sploh ni bil informiran o bivališču Radeka.

Poslanik pa se ni dal odpraviti. V Moskvi so nato poskušili s tem, da bi pustili na oficijelnem kongresu nastopiti dvojnika pod imenom Radeka. To pa ni uspelo, ker je bil med tem pravi Radek v Nemčiji aretiran. Tudi drugi zastopniki sovjetske Rusije so s ponarejenimi potnimi listi prišli v Berlin, kjer so ves november čakali, da bo v Nemčiji prišlo do sovjetske vlade. Besedovski navaja imena 11 oseb, med njimi Unschildta, Piaterkova in Krylova. Eden teh sovjetsko-ruskih emisarjev je bil v znanem lipškem procesu, v katerem je fungiral pod imenom Skoblenski, obsojen na smrt.

Zaradi sterilizacije moških obsojeni zdravnik

Zanimiv proces pred graškim sodiščem. — Dr. Schmertz je operiral okrog 700 družinskih očetov in jih napravil neplodne

Dunaj, 29. oktobra. AA. Danes je bila v Gradcu razprava proti profesorju dr. Schmertzu. Obtožene je izvršil številne operacije nad moškimi, tako da so postali sterilni. Obtožnica navaja primer železničarja, nad katerim je izvršil tako operacijo, ker si železničar po treh otrocih ni želel nadaljnega porastka rodbine. Preiskava je ugotovila, da je prof. Schmertz izvršil v Gradcu 12 operacij, vse nad osebami, ki so iz raznovrstnih razlogov odklanjali nadaljnje zarodke. V zvezi s to razpravo je policija

ška direkcija v Linzu sporočila, da je na Gornjem Avstrijskem 500 do 700 ljudi, nad katerimi je prof. Schmertz izvršil sterilizacijske operacije. Na razpravi je profesor Schmertz izjavil, da gre za začasno, ne pa za stalno sterilizacijo. Bolniki so opisovali operacijo kot docela neznanost in nedolžno in so potrdili, da so se po operaciji počutili celo pomlajene. Sodišče je obsodilo prof. Schmerta na 15.000 šilingov kazni ali pa na 48 dni zapore.

Nezadovoljni rudarji

Beograd, 29. okt. Iz Pariza poročajo, da je tamkajšnja policija aretirala okrog 80 naših državljanov, ki so bili zaposleni v francoskih rudnikih, a so zaradi neugodnih razmer zapustili delo in s tem kršili pogodbo.

Justifikacije v Rusiji

Berlin, 29. oktobra. Kakor poroča »Berliner Tageblatt« iz Moskve, je bilo v sovjetski Rusiji zopet obsojenih 18 oseb na smrt. Današnji moskovski listi poročajo, da je bilo ustreljenih 9 duhovnikov in kmetov.

Mednarodni kongres lekarniških nastavljenecv

Praga, 29. oktobra. AA. Tu je bil v soboto odprt mednarodni kongres lekarniških nameščencev na katerem je zastopanih 14 narodov. Zvečer je priredilo mesto banket v počastitev gostov. S tem kongresom je v zvezi higijska razstava ka-

tero bodo obiskali higijeniški iz Francije, Anglije, Amerike, Nemčije in Avstrije. Državne železnice prirede posebno razstavo svojih higijenskih naprav.

Obnova Korinta

Atene, 29. oktobra. AA. Pri polaganju temeljnega kamna vladne palače v Korintu je imel predsednik Venizelos govor v katerem je izrazil nado, da bo novi Korint po zadnjem potresu ponovno vstal iz razvalin ter dosegel slavo in pomen nekdanjega starega Korinta. Svečanosti so prisostvovali člani vlade, diplomatski zbor tu mnogo odličnega občinstva.

Ladja zadela na mino

Sydney, 29. oktobra. AA. V bližini otoka Gabo je trgovska ladja »Coraga« trčila na mino, ki je eksplozirala. Voda je takoj vdrla v notranje prostore ladje. Oblastva smatrajo, da je to mina, ki jo je leta 1917 položila nemška ladja »Wolf«.

Dnevne vesti.

— Iz sodne službe. Vpokojen je sodnik okrožnega sodišča v Novem mestu dr. Silvin Hrašovec.

— Iz železniške službe. Premješeni so postajenačelnik v Slavonkem Brodu Alojz Kovačič za postajenačelnika v Sarajevu, šef 10. sekcije za vzdrževanje proge v Vinkovcih inž. Milan Šega v 1. sekcijo za vzdrževanje proge v Subotici in nadzornik proge v Somboru Ljudevit Pelikan za nadzornika proge 10. sekcije za vzdrževanje proge v Vinkovce.

— Naborniki se opozirajo na čl. 54. novega zakona o ustroju vojske in mornarice, po katerem imajo le še samo tri mesece po izvršenem naboru čas vložiti ali pritožbo proti izreku naborne komisije, kakor n. pr. za vojaško oprostitve, za skrajšanje vojaške službe, za spremembo določene roka ali vol. dodelitve, za odložitve vol. službe radi študij itd. Po preteku treh mesecev od dneva nabora se morebitne prošnje in pritožbe ne jemljejo več v obzir ter obvelja izrek rekrutne komisije. Ker je novi vojni zakon izšel šele meseca septembra 1929 je za letos izjemoma dovoljeno vlagati vse slične prošnje in pritožbe še do konca tega leta. Naborniki iz njihovi svojci se torej v lastnem interesu opozirajo, da pazijo na določeni termin, in da nemudoma vložijo pri svojih pristojnih poveljstvih pravilno kolekovane in s dokazi opremljene prošnje, ki jih morda nameravajo v tem pogledu napraviti.

— Učiteljska imenovanja. Prosvetni oddelek velikega županstva je prejel imenovanja okoli 400 učiteljev (ic) v ljubljanski in mariborski oblasti. Imenovanja bodo objavljena, čim izidejo v »Službenih novinah«.

— Poštna hranilnica daje posojila proti zastavi državnih vrednostnih papirjev.

— Oddaja popravila strehe. Direkcija državnih železnic, gradbeni oddelek v Ljubljani sprejema do 5. novembra ponudbe glede oddaje popravila strehe perona na postaji Jesenice. Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.

— Oddaja zakupa kolodvorskega bufeta na postaji Velenje se bo vršila potom licitacije dne 31. tm. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

— Banske palače v Splitu. Splitška mestna občina namerava zgraditi na kraju, kje sta zdaj davčni urad in carinarnica, bansko palačo. Stroški bi znašali 12 milijonov Din in bi se krili večinoma iz kalmrinskega fonda. V palači bi bili poleg banke uprave prostori za policijo, kotarsko načelstvo, finančno kontrolo in nekatere oddelke carinarnice.

— Zanimanje za naš Jadran. Že zdaj se oglašajo iz inozemstva mnogi letoviščarji, ki nameravajo prispeti prihodnje leto na našo riviero. Poljsko-jugoslovenska Liga v Lovu je napovedala za prihodnjo sezono 40 gojenj ženskega učiteljstva iz Lvova, ki ostanejo na Jadranu dva meseca.

— Abiturijentski tečaj v Ljubljani. Ministrstvo trgovine in industrije je dovolilo zbornici TOI v Ljubljani, da otvori na državni trgovski šoli višji abiturijentski tečaj.

— Proti tihotapstvu tobaka. Ker se tihotapstvo tobaka vedno bolj širi, kar pomeni za državo ogromno škodo, je ministrski predsednik naročil vsem ministrom, naj odrede podrejenim orogom, da stopijo tihotapcem tobaka pošteno na prste. Napram državnim uradnikom se bo postopalo ne samo po določbah monopolnega zakona, temveč tudi po določbah zakona o pobijanju zlorab in službi tako, da bodo kaznovani tudi v primeru, če ne bodo dovolj energično nastopili proti tihotapcem tobaka.

— Slovenskim skladateljem sporoča Filharmonična družba v Ljubljani, da je rok za vlaganje skladb v smislu svojaesnega razpisa podaljšan do 1. februarja 1930.

— Dan velike tišine za svetovni mir. Vzgledu zapadnih držav in skoro vseh kulturnih narodov, ki vsako leto praznuje dan velike tišine za svetovni mir, bo letos najbrž sledila tudi naša država. To pietetno in spominsko slavnostno propagira pri nas zagrebško teozofsko društvo, ki je te dni vsem organizacijam, društvom in korporacijam v Jugoslaviji razposlalo poziv, da se pridružijo spontani manifestaciji za svetovni mir, ki je izšla na pobudo Unije za svetovni mir (World-Peace Union). Dne 11. novembra točno ob 11. se ustavi vse delo in vsi prebivalci države se dve minuti molče in stoji poklonijo spominu onih, ki so v veliki svetovni vojni žrtvovali svoje življenje za svobodo in mir. Prva minuta je posvečena namom v vojni padlih vojakov, druga pa misli za svetovni mir.

— Sneg pri nas in v Zagrebu. V naših planinah je zapadlo zadnje dni mnogo snega, ki sega na večjih gorah skoro do vnožja. Sneg je pobeel celo nekatere vrhove okrog Krma. Tudi v Zagrebu je večeraj jutraj naletaval sneg, ki pa je seveda takoj skopnel. Sljeme je bilo pobeljeno že pred osmimi dnevi. Tudi v nekaterih krajih Zagorja je v nedeljo ponoči snežilo.

— Nesreča Slovenke v Zagrebu. Včeraj se je v Zagrebu precej teško ponesrečila 25-letna Slovenka Ljudmila Peterlin, rodom iz Trsta. Zvrnila je nase lonec kroja in zadobila težke opekline po vsem životu, zlasti pa po nogah. Prepeljali so jo v bolnico.

— Velik vlom v Splitu. Te dni je bil v Splitu izvršen velik vlom, o katerem je bila brzojavno obveščena tudi ljubljanska policija. V noči od sobote na nedeljo je bilo vlomljeno v trgovino »Rekord« v Zvonimirovi ulici. Vlomniki so odnesli 10 zimskih sukenj, 15 parov hlač, 10 oblek, 3 sportne obleke, 18 bal suknja za obleke, 25 metrov ženskega blaga, 40 metrov najfinije svilne, ročno blagajno za 10.000 Din in nebroj drugih stvari. Skupna škoda znaša okoli 150.000 Din.

— Tri nesreče. Včeraj so prepeljali v bolnico tri žrtve težkih nesreč. V Šiški je včeraj popoldne trgovalci sin Staniko Jerančič tako nesrečno padel s kolesa, da je nezavesten obeljal. Rešilni avto ga je prepeljal v bolnico. Druga nesreča se je pripetila na križišču Sv. Petra ceste in Škofje ulice, kjer je s tramvaja padel Peter Vrhovnik. Pritel je na glavo in si prebil lobanjo. Baje je bil precej vinjen. — V Višnji gori je posestnik Matevž Pirih v soboto zvečer domov grede padel v jarek, ki ga kopljejo za kanalizacijo. Obeljal je nezavesten s težkimi notranjimi poškodbami.

Brino TEL. 2750

DVOR

LIUBLJANI

Senzacija! Rekordfilm

Jazz! Jazz! Jazz!

(DER JAZZSÄNGER)

Kralj pevcev — AL Jolson vzbuja sočutje in veselje do solz!

Jazzband!

Ob 4., 7., 9., 11. uci.

— Elegantna dama vrnila briljantni prstan. Včeraj smo poročali o originalni tatvini dragocenega briljantnega prstana, ki je bila izvršena v Zagrebu. Neznana elegantna dama je odnesla 30.000 Din vreden prstan. Izkazalo se je pa, da ne gre za premišljeno tatvino, kajti dama je včeraj draguljarju prstan vrnila. V razburjenosti, ker si je polila nogavico s črnilom, je pozabila na prstan, ki si ga je bila nataknila na prst.

— Fordova skladišča in tvornice se preselijo iz Trsta v Split. Te dni prispo v Split direktorji in zastopniki Fordovih tvornic in skladišč v Trstu v svrhu pogajanj z našimi oblastmi. Kakor smo že večeraj poročali, je Ford trdno sklenil premestiti svoje tvornice in skladišča iz Trsta v Split, ker je prišel navkriž z italijanskimi carinskimi oblastmi. Preselitev tvornice je že sklenjena.

— Dvojnik pokojnega kralja Petra I. umrl. V Sisku je te dni umrl ugledni mešan Josu Stilič v visoki starosti 85 let. Pokojni, ki je bil lastnik opekarne, se je udeleževal pri raznih narodnih in kulturnih društvih. Bil je baje zelo podoben pokojnemu kralju Petru I. in je zato doživel več prijetnih in neprijetnih presenečenj. Ko se je 1. 1835. princ Peter skrivaj v Sisku in okolici, je prišlo nekega dne pet orožnikov, ki so bili zvedeli, da se princ skriva v Galdovu pri Sisku. V gostilni je bil pa samo Petrov dvojnik, Josu Stilič. Orožniki so zahtevali, naj se legitimira. Seveda je bila zamenjava kmalu poljsnjena. — Stilič je bil v Sisku splošno priljubljen.

— Zle posledice lahkomišelnosti so razdevanja, po katerih je ogrožena slonokostena zobna sklenina, ako se v gube in razpokline ustne dupline in med zobmi vsejedo rastlinski zajedavci (bakterije), katerim pripravijo zaostanki jedil prav dobro za rejališče. Kako izvanredno važno je radi tega, da se usta in zobje po vsaki jedi temeljito čistijo. V to svrhu porabljen zobno čistilno sredstvo mora odgovarjati vsekar v svoji sestavi znanosti in ne sme vsebovati nobenih ostrorobnih kristalov. Oba pogoja sta v skozl 40 let izkušeni Kalodont — zobni kremi izpolnjena. Kalodont očisti vsled svoje penaste tvoritve vsako razsedlino ozobja, prodrje v vse gube ustne dupline, razkuži in podeli dihljaju svežilno sapo.

Iz Ljubljane

— Iz Sinočaja dramska predstava prekinjena. Tragedija »Grob neznanega volaka« je morala sinoči po prvem dejanju povsem nepričakovano prenehati. Nasilje glavne vloge, g. Debevc je nenadoma tako zbolel, da ni mogel več igrati.

— Iz Kanal na Masarykovi cesti. Letošnjo pomlad, poletje in jesen je bil kanal po tem, ko so to cesto na spodnjem koncu primerno znižali, od Kette-Murnove ceste do ogle Metelkove ulice izkopan. Zdjaj kopljejo kanal od ogle ob jarku gori proti Rešjevi cesti.

— Iz Nove plinove svetilke. Ob razširjeni Masarykovi cesti pred restavracijskim vrtom so postavili dve novi plinovi svetilki. Ob obeh hodnikih jih bo pa treba postaviti še 6-8.

— Iz Park pred justično palačo in pri šentpeterski cerkvi sta od spomladi do Vseh svetih priljubljeno spajališče raznih brezposelnih in pa delomrskih moških in žensk, med njimi seveda tudi mnogo temnih elementov — poklicnih vlomilcev in tatov. Zdjaj pa so jih jeli mestni delavci sprejanjati, ker so pričeli po drevedredih in parkih odpeljavati klopi v šrambe. Vse te jate so se razpršile na lesene klopi na Taboru, Ambroževem trgu in ob Bleiweisovi cesti. Proti večeru pa srtje v razne šupe Mestnega loga in pod koozole na ljubljanskem polju.

— Iz Kaj je s javnima straniščema pred glavnim kolodvorom in kavarno Evrope? Nad pet let so napravljene že načrti za ta dva objekta, toda o javnih straniščih ni duha ne sluha. Tako se Ljubljana ne modernizira.

— Iz Nova tratika. Na vogalu parka na Taboru si je zgradil nek invalid paviljon, kjer prodaja tobake in izdelke in časopise.

— Iz Dam slinjak se ne bo zidal na malem Jernejevem vrtu ob Sv. Petra cesti, ker se je društveni odbor, ki ga je bil že kupil, vseeno ustrašil javnega protesta, ki ga je bil objavil lanako leto »Slov. Narod«. Ta vrt je zaenkrat vzel v najem neki trgovec z drvmi za delj časa. S tem so službinke obvarovane obilne materijalne škode.

— Iz Tlakovanje dvorišča v novi mestni hiši. V »rdeči hiši« na Poljanski cesti so začeli te dni tlakovati dvorišče. Tlakovan bo tudi hodnik ob Poljanskem nasipu.

— Iz Raskepan tlak. Pred mestno hišo šte 17 v Slomškovi ulici je asfaltni tlak že dlje časa na dveh krajih razkopan. Ker je ponoči taka jama pešcem nevarna, naj se hodnik takoj popravi.

— Iz Pri javni borzi dela v Ljubljani je v času od 1. januarja do 26. oktobra 1929 iskalo dela 5905 moških, 1219 žensk, skupaj 7124 brezposelnih. Prostim mest je bilo 5911 moških, 713 žensk, skupaj 6624. Posredovanj se je izvršilo 3069 moških, 508 žensk, skupaj 3568. Odpotovalo je 1676 moških, 60 žensk, skupaj 1736. Odpadlo je 666 moških, 414 žensk, skupaj 1080. Dne 26. oktobra 1929 se nahaja v evidenci 503 moški, 236 žensk, skupaj 740 brezposelnih. Delo išče: moških: 12 hlapcev, 1 drvar, 1 pekar, 2 žebjarja, 7 kovačev, 7 železostugarjev, 2 kleparja, 1 brusac orodja, 1 gravir, 1 str. tehnik, 8 str. ključavničarjev, 1 elektromehanik, 2 elektromonterja, 2 lesostugarja, 1 rezbar, 4 urarji, 17 mizarjev, 4 kolariji, 7 žagarjev, 1 pletar, 1 sedlar, 1 dežnikar, 2 usnarja, 1 tapetnik, 32 krojačev, 12 čevljarjev, 1 čevljiarski prirezovalec, 4 književci, 1 kart. delovodja, 7 mlinarjev, 12 pekov, 3 mesarji, 7 natakarijev, 2 slikarja, 2 gradbena tehnika, 1 črkostavec, 27 pisarn. slug, 40 pomožn. tovarn. delavcev, 17 kurjačev, 5 avtomobilnikov, 42 trgov. pomočnikov, 62 navadn. delavcev, 21 knjigovodij, 46 zasebnih uradnikov, 2 lesna manipulant, 1 ekonom, 17 stavb. ključavničarjev, 6 vajencev: ženske. 9 pisarniška moči, 4 kontoristinje, 7 prodajalk, 1 hotelska blagajničarka, 1 gostilniška kuharica, 10 natakari, 5 šivilji, 1 šivilja perila, 1 šteparica, 3 šivilje slamnikov, 19. navadn. tovarn. delavk, 62 dninaric, 10 kuharic, 4 sobarice, 59 služkinj, 6 postrežnic, 2 vajenki. Delo je na razpolago: moških: 12 hlapcem, 4 mizarjem, 24 čevljarjem, 2 sodarjem, 1 pečarskemu pomočniku, 3 kleparjem, 10 navadn. delavcem, 400 tesačem, 28 rudarjem, 5 krojaškim pomočnikom, 1 litografu, 1 optikaru, 1 operskemu mojstru, 1 soboslikarju, 10 tatarskim mojstrom, 1 delavcu za izdelova nje cementne opeke, 13 vajencem: ženskam: 5 tkalkam, 1 šivilji plaščev, 2 šiviljam rokavic, 2 šiviljam pletenin, 3 služkinjam, 2 kmečkim deklam, 2 pletilkam, 2 postrežnicam, 4 vajenkam.

— Iz Na grobove nepozabnih pokojnikov romamo ta teden, da jim pripravimo in okrasimo zadnja bivališča za dan Vseh svetih, ki je posvečen njih spominu. Milijoni obiščejo na dan Vseh svetih grobove svojcev. Kdo lahko prešteje vso to množico? Zdi se nam, da je nemogoče. In vendar se hoče letos v Ljubljani zopet natančno dognati to število s pomočjo plemenitosti obiskovalcev grobov. S spominom na pokojnike se družijo spomin na najbednejše — na zapuščeno revno mladino. Zato bo letos sigurno vsak obiskovalec daroval en komad bodisi kovanega ali papirnatega novca. Nikdo ne bo pogrešal enega dinarja ki ga naj vsakdo vrže v to svrhu postavljene steklene nabiralnike. Koliko komadov, toliko obiskovalcev. Natančni rezultat se bo pozneje objavil v časopisih!

— Iz Vsem ljubljanskim pevskim zborom. Drevi ob 18.15 bo v sobi št. 6 poslopja Glasbene Matice v Ljubljani razgovor glede skupnega delovanja ljubljanskih pevskih zborov. Vsi zbori naj pošljejo na ta razgovor dva zastopnika, po možnosti predsednika in pevovodjo. Zvečer ob 20 vaje na nastop ob Vseh svetih. Arhivarji naj prinese note seboj.

— Iz Predavanje o kongresu Narodnega ženskega Saveza v Splitu se vrši v sredo, 30. t. m. ob 20. v damski sobi Emona.

— Iz Ključki so se našli na Gosposvetki cesti. Dobe se v pisarni tvrde Jelačin, Emonska c. 2.

Iz Celja

— c Javno predavanje o naših narodnih manjšinah izven mej Jugoslavije priredi Sokolsko društvo v Celju v sredo, dne 30. tm. ob 8. uri zvečer v telovadnici Sokolskega doma v Gaberju. Predava akademik Franc Bučar. Predavanje spremlja jo skopične slike. Vabimo občinstvo, da se tega poučnega in zanimivega predavanja v velikem številu udeleži. Vstop je brezplačen.

— c Maline zore o Vseh svetih. V podružnici »Jutrca« v Celju je oddala ga. Amalija Wonko, soproga državnega vpoeklenca vejico, polno zrelih rdečih malin in polnomna razvitih cvetov, katero je oddala z malinovega grma na svojem vrtu. O Vseh svetih navadno maline ne cveto in ne zore!

— c Seja celjskega mestnega občinskega sveta, ki se je bila morala vršiti že pretekli petek zvečer, je morala biti preložena zaradi odsotnosti večjega števila občinskih odbornikov in se bo vršila s istim dnevnim redom jutri v sredo ob 18. na mestnem magistratu.

— c Kdo je izgubil več otroških sandal in čevljičkov? Na celjski policiji je bilo v zadnjem času oddanih več posameznih rjavih otroških sandal in čevljičkov. Med njimi je tudi par kompletnih čevljev. Izgubitelji se pozivajo, naj se zgleda na policijskem oddelku celjskega sreskega načelstva.

— c Hudi sosedi. Na Mariborski cesti v Gaberju stanujoč delavci 32-letna Terezija J. in 34-letna Marija V. sta se pred dnevi spili zaradi Režinji otrok. Ženski sta si končno skočili v lase in govorili je tudi več kuhinjski nož svojo krvavo besedo. Iz boja je odnesla Reza rano na mezinico leve, Mica pa modro bunto pod levim očesom. Zdjaj seveda zvrataca krivdo druga na drugo. Tudi priče se ne ujemajo v svojih izpovedih, ker baje simpatizirajo z vojskufčinca se strankama. Najbolje bo ženski dvoboju reševalo sodišče.

— c Prijeta Venerina svedočica. V nedeljo ponoči je bila na Kralja Petra cesti ugrabitana 24-letna hrvatska Ana M., ki

Med 7 prednostmi ena :

Schichtov izdelek!!

To dobro ime in velika izbira med najboljšimi sirovinami jamčita, da je v vsakem poedinem kosu enako izborna

Schichtovo Terpentinovo Milo

se brez stalnega bivališča potika po Celju in okolici, dasi je bila že leta 1916 izgnana za vedno iz Celja. Policija je ugotovila, da se Ančka kar na debelo bavi s svobodno prodajo ljubezni in da se preživlja izključno le s tem sramotnim poslom. Izročena je bila sodišču.

— c Ko bi sodov ne bilo... V nedeljo zvečer se je 40-letni delavec v Westnovi tovarni France B. iz Zadobrove tako nalezil sladkega vinca, da je po polnoči kot mrtev obeljal ob Glavni cesti v Gaberju. priti sta morala dva stražnika, da sta ga odvlekla v zapor, kjer je ostal do prihodnjega jutra. Kljub temu pa je France na policiji svečano zatrieval, da ni bil prav nič pijan.

Sokol

Sokolska župa v Celju

V nedeljo, 20. t. m. so se v zborovalnici Sokolskega društva v Celju sestali društveni načelniki in načelnice. Zastopanih je bilo 14 društev, društvi v Braslovčah in Vojniku sta odsotnost opravičili.

Župni načelnik brat Jerin je po konstatiranju sklepčnosti in prečitnanju zapisnika zadnjega zbora poročal o župnem zletu, ki je v splošnem dobro uspel. Izid župnih tekem je bil objavljen v časopisu, ugotovil je le, da udeležba na župni tekmi ni bila povoljna. Pozval je navzoče delegate in delegatkinje, naj skrbje, da bo prihodnjo pomlad, ko bodo glavne in končnoveljavne tekme za beogradski zlet, udeležba mnogo boljša.

Nastop s prostimi vajami članov in članic za vesokoljski zlet 1930 je bil že na letošnjih javnih nastopih poveljen. Da bo uspeh prihodnje leto še lepši, naj vaditelji in vaditeljice čez zimo skrbno predelavajo te proste vaje sestavo za sestavo. Proste vaje za člane so se letos vadile brez dodatne vložke. Ker bo treba v Beogradu nastopiti s popolno sestavo, je takoj pričeti z vežbanjem dodatka, tako da bodo društva že na javnih nastopih pred beogradskim zletom do dobra obvladala vse sestave.

Za možko in žensko deo je treba sestaviti nove vaje. Sestava se poveri bratu župnemu načelniku, ki ima v načrtu skupne vaje za obojno deo, tako da bi nastopila moška in ženska deca hkrati. S tem bi se skrajšal tudi spored javnih nastopov.

Za starejše brate so predpisane 4 sestave vaj s palicami. Vsa društva naj skušajo z vežbanjem teh vaj čimprej prirediti. Prizadevajo se naj, da pridejo v telovadnice vsi starejši bratje, ki dosedaj telovadbe niso počeli in bi prihodnje leto lahko uspešno nastopili.

Število članstva krojev leto za letom upada. Stremljenje vseh društev bodi, da omogočijo zlasti slabše situiranemu telovadnemu članstvu, nabavo krojev. Na one brate, ki so v boljšem gnetnem položaju, a

dosedaj niso imeli kroja, naj uplivajo, da si ga omislijo.

Za župni zlet se ni priglasilo, vsaj izrecno, nobeno društvo. Župni prednjački zbor ne bo nasproval, da se vrši prihodnjo pomlad župni zlet v Zalcu, ako ga bo društvo zahtevalo in s pozitivnim delom v telovadnici dokazalo, da ga je vredno. Župni zlet bo tokrat obvezen razun vsega naraščaja tudi za deo iz bližnjih, po možnosti tudi iz oddaljenih društev. Zlet se mora vršiti na vsak način pred vesokoljskim, ker bo služil kot priprava za veliki II. jugoslov. vesokoljski zlet v Beogradu. Z župnim zletom bodo združene tudi tekme. Sokolsko društvo v Zagorju ob Savi bo praznovalo prihodnje leto 40letnico. V proslavo tega jubileja se bo vršil po beogradskem zletu v Zagorju večji nastop. Večja prireditelj je nameravana tudi v Radečah.

V smislu navodil saveznega načelnštva, se bodo osnovali v društvih, ki imajo pripraven teren, smučarski odseki. V Zagorju in Hrastniku se že snujejo. V začetku februarja 1930 se to vršila župna smučarska tekma, ako bodo ti oddelki zadovoljivo delovali.

Statističarka sestra Mimica Lojkova je poročala o župni statistiki in ugotovila, da nekatera društva mesetnih izkazov sploh ne pošiljajo ali pa zelo neredno. Da ji bo mogoče sestaviti celoletno pregledno župno statistiko, zahteva v pogledu statistike več točnosti.

Pri slučajnostih so se obravnavala še razna druga vprašanja, tičočja se pozitivne dela v župnih edinicah, nakar je župni načelnik zaključil zbor.

— Skupno prosvetno šolo je otvorilo v nedeljo, dne 6. oktobra, pet praških žup (Barahova, Jungmannova, Podbelohorska, Praška in Stpedočeski). Šola, ki se vrši vsako nedeljo od pol 9. jutraj do pol 3. ure popoldne, obiskuje nad 100 poslušalcev. Prosvetno šolo vodi brata Križ in dr. Jenšovsky.

— Zastavi 28. pešpolka v Pragi bo poklonila ČOS trak. Na traku bo višito Tyrševo geslo. »Klesnuto neho dospet. Slavnostnega akta, ki bo izvršen 28. oktobra na Staromestnem namesti, se bo udeležilo sokolstvo vseh petih praških žup v kroju ostale župe bodo poslane deputacije. Na to slavnost je povabljen tudi starešinstvo JSS. Zastopal ga bo saveni etarista brat Gangl, ki bo privezal na polkovno zastavo spominski trak v naših barvah s primernim napisom.

— Sestanek zastopnikov sokolskih biografov je bil v soboto in v nedeljo, dne 5. in 6. t. m. v Pragi. Sestanka se je udeležilo 64 zastopnikov, ki so pod vodstvom br. dr. Fleischmanna obravnavali razna slovenska vprašanja, kakor navedba filmov, koncesije za biograf, nadzorstvo ČOS itd. Na koncu se je udeležencem prevedel in podrobneje pojasnil govoreč film.

Augustus Muir

Črna maska

Roman

— To zadostuje, — je dejal Hepburn. — Če ima štiri kolesa in posodo za bencin in če nimate nič proti, jo z Jimom takoj mahneva k njemu.

Jim se je popraskal za ušesi.

— Če se ne motim, bomo nocoj gojili sport, — je pripomnil smeje.

— Ti londonski lopovi so že zopet na delu, — je zagodral stari Rexworthy in vrgel brisačo v kot! — Zdaj pa le urno na pot, dragi sinko. Jaz pa skočim po aktivko vaše dame, gospod.

Stari je hitro odšel. Jim si je pa odpasal predpasnik in oblekel suknjič, ki mu je bil že davno premajhen.

— Zgodnji so, kakor škrijanci, ti lopovi, — je dejal fantič. — Dobro se je eden zabaval z menoj davi, pa ni imel sreče. Malo je manjkalo, da mu nisem polomil kosti, ko sem ga zasačil, kako stika okrog hotela. Zdaj so tu, je-li, gospod? — je vprašal Jim in oči so se mu srdito zaškrlele.

— So tu ali skoro tu, — je odgovoril Hepburn in nestrpno poslušal, kdaj se začujejo na hodniku Rosamundini koraki.

In obračunate z njimi, predno se odpravimo?

Za tako mlada leta je bil Jim izredno pogumen in bojevit, kar je pa razumljivo, kajti čital je mnogo o razbojnikih.

— Obračunati z njimi? To prepustim vam, Jim, — je dejal Hepburn smeje. — Ne bo lahko razbiti dvanajst najtuhlejših jace celega Londona.

— Dvanajst? Vidim, da se šalite, gospod. Toda zanesite se name.

— Hvala, — je dejal Hepburn. — Odvedite naju naravnost k bratrančevemu avtomobilu in to bo za nocojšnjo noč dovolj. Ah, tu je Rexworthy.

V spremstvu Rosamunde, ki je že držala pod pazduho svojo aktivko, je hitel hotel v kuhinjo. Prinesel je svrtnik in večerni plašč, ki ga je bil Hepburn pozabil. Segel so si v roke in odšli skozi stranska vrata čez dvorišče na vrt.

— Samo trenutek prosim, — je zašepetal Jim, ko so se plazili tik ob ploči. Hepburn je slišal, kako je fantič hitel naprej.

Kmalu se je vrnil.

— Vse je v redu, gospod. Imamo prosto pot. Eden straži glavni vhod, dva se pa pogovarjata na vogalu. Tam stoji avto. Za menoj, gospod.

Hiteli so čez vrt in travnik in prišli po stezi do gozda. Tu se je Jim ustavil.

— Ni dobro zanašati se na naključje. Sam pojdem k Tedu po avtomobil.

Porečem mu, da je za papanova prijatelja in takoj mi ga da.

In Jim je znova izginil v temo. Kakor je dejal Rexworthy, avtomobil ni bil prvovrsten, toda v silji je vse dobro. Hepburn si je mimogrede ogledal staro karoserijo in upal je, da bo vsaj motor v redu. Bilo je preveč temno, da bi ga mogel temeljito pregledati, poleg tega pa tudi časa ni imel. Hotel je dati Jimu napitnico, toda fantič jo je odločno odklonil.

— Tremutek, prosim, — je dejal. — Se nekaj je, kar sem vam pozabil povedati. Ted mi je dejal, da se z njegovim avtomobilom nihče ne sme odpravljati sam. Nikomur ga ne zaupa. Moram se torej peljati z vami, gospod. Ted je obljubil, da obvesti o tem mojega očeta.

Vse je torej v redu. Sam bom šofiral, gospod. Poznam ta avtomobil bolje nego vi. Skače kakor mula in z njim je treba previdno ravnati.

— Odprli je vrata, rekoč: — Izvolite vstopiti.

Hepburn se je zasmejal.

— Ne, ne boste šofirali. Če bi vedeli, v kakšno nevarnost siliti, bi si premislili. To je...

— Banda, gospod, — je dejal Jim namesto Hepburna. — Vse mi je znano. Videl sem take tiče v Meltonu v kinu.

— Bojim se, da so vaši pojmi malo zmešani, prijatelji. To je resnična zgodba z resnično nevarnostjo.

— Pripravljen sem na njo, gospod, — je vztrajal Jim na svojem. — Bili ste zelo ljubeznivi z nami, gospod Hepburn, toda šofiral bom sam ali pa moram po Teda.

— Kaj porečete na to, Rosamunda? — je vprašal Hepburn. — Ali bi ne bilo najbolje, da ga vzameva s seboj? Tudi pot pozna dobro. — Pa naj bo, dečko. Skočite v avtomobil in hajdimo, čeprav mi to nič kaj ne ugaja. Angažirani ste kot šofer, toda samo kot šofer. V vsem drugem ste pa nevtralni. Ste razumni? Nočem vas poslati nazaj k očetu z razbito glavo ali celo s prestreljenimi prsi.

— Kaj moramo računati s spopadom, gospod? — je vprašal Jim radovedno.

— Da, če bomo tu trčili dragoceni čas. Vozite po glavni cesti proti severu. Moramo do meje in zato imamo pred seboj dolgo pot. Vozite hitro, kar se da.

V naslednjem hipu so se bližali po ozki cesti gozdu. Jim je sedel za volanom, Hepburn in Rosamunda sta ga pa občudovala, da se more tako poglabiti v šofiranje. Aktivka z važnimi listinami je ležala med njima.

Nastanejo ovire

Aleksander Crozier-Tate iz Clarges Streeta pri Piccadilly je sedel v kopalnici in prepeval. Ta mladenič, znan med

intimnimi prijatelji po imenu Sandy, je pil iz polne čaše življenja. Usoda in bogati deleži na premožnostih so skrbeli za njegovo blagostanje. Zato je bil že davno spoznal, da človek, ki ima več dohodkov, nego rabi za udobno življenje, nima pravice prazniti svojih bližnjih žepe. Zato je Sandy nehaj zahajati v City, v kraj, ki ga je sovražil v dno duše. Pečal se je samo z znižanjem svojega handicapa v golfu in zvišanjem življenjskega standarda v Angliji.

Ni bilo pravega razloga, da bi Sandy tisto jutro prepeval, če ne računamo zlatih solčnih žarkov, ki so prodirali skozi zamreženo okno v kopalnico in zlatili kapljice šumeče prhe. Te zlate kapljice so ga spominjale na Sredozemsko morje.

Ves srečen je pomislil, da bo drugi dan večerjal že v Cannes. Njegova lahka »Aloysis« se guga tam v zalivu. Misil si je v duhu z njenim poveljnikom, kapitanom Fregennom, starim pomorščakom iz Falmoutha, naslonjenim na ograjo in zročim v valove. Ta slika je bila Sandyju zelo všeč.

Kar se je vzravnaval in pritisnil na električni zvonec.

Kmalu se je začel za vrati diskreten glas Collingsa, njegovega lakaja:

— Zelite, gospod?

— Čujte, Collings! — je zaklical Sandy, — telefonirajte Hepburnu in vprašajte ga, kdaj pride. Čaka naju še mnogo dela. Drevo morava ujeti parnik v Doveru. Je moja prtljaga pripravljena?

— Vse je pripravljeno, gospod.

— Dobro. Poidite torej in telefonirajte Hepburnu.

Sandy se je obrisal in odrgnil kožo z brisačo, da je postala rdeča. Baš je oblačil pižamo, ko je znova zaslišal lakaja pred vrati.

— Gospoda Hepburna ni doma, gospod.

— Ga ni doma? Kje pa je, za boga? — Pravkar je prispela brzojavka, — je dejal Collings. — Morda je v nji odgovor na vaše vprašanje.

Sandy se je prepasal in odprl vrata. Vzel je s podstavka brzojavko, ki mu jo je bil prinesel Collings in stopil je v razkošno opremljeno sobo, kjer ga je čakal na mizi zajtrk.

— To je pa res čudno, — je mrmral in prebiral brzojavko. — Izlet na jug moram preložiti. Važna zadeva. Pismo sledi, — Hepburn. Včeraj zvečer je telefoniral in odpovedal večerjo, tega pa ni omenil. Sandy se je zamislil. Popil je kavo in prigriznil.

Očetova modrost.

— Papa, prijatelji mi je pravil, da se je že v mladosti prepračil, kako važno vlogo igra v ljubezni želedec.

— Gotovo so imeli pri njih lepo kuharico.

Bernard Shaw in erotika

Kako je reagiral slavn pisatelj na papežovo izjavo, naj se ženske oblačijo tako, da ne bodo kazale svojih čarov.

Angleški list »Times and Tide« priobčuje zanimive izvlečke iz govora Bernarda Shawa na III. mednarodnem kongresu za seksualno reformo. Zdi se, da je hotel Shaw vsaj indirektno reagirati na nedavno izjavo rimskega papeža, ki priporoča ženam večjo decentnost v oblačenju, posebno pa daljša krila in rokave. Čeprav je tudi Shaw prepričan, da je treba moralni nivo moderne človeške družbe dvigniti, priporoča ravno nasprotno metodo. Po njegovem mnenju se da spolna privlačnost stopnjevati do najvišje mere samo s pomočjo obleke. Žena v času kraljice Viktorije je bila baje kvintesenca spolne privlačnosti. Bila je tako oblečena in zastrta, da je bila podobna amikavnemu in udobnemu divanu, in baš zato, ker se je videlo na nji navadno zelo malo, je pognal že sam pogled na njene nožice moškim vso kri v glavo. Shaw enkrat za vselej razbija iluzijo o buržuazni moralnosti one dobe in trdi, da je bila neverjetno nemoralna. Na eni strani pretirana decentnost, na drugi strani pa bolesten fizični i duševni ekshibicionizem, katerega je pošteno ožigosil že Claude Ferrere v »Bitki«.

Shaw je prebil letošnje počitnice na obali Jadranskega morja in v jezuitski cerkvi v Trstu je prečital pol tuceta navodil, kako se morajo ženske oblačiti, kadar gredo v svetišče. Navodila so se mu v dno duše gnusila in zelo rad bi bil govoril o njih s papežem, da bi mu končno dokazal, da je storil temeljno napako, ko je napravil iz obleke koeficient moralnosti. Ker ni mogel priti osebno do papeža, je reagiral na njegova navodila glede oblačenja na mednarodnem kongresu za seksualno reformo, kjer je izjavil:

»Predlagam, da za hip odloživa vso svetost, ki jo imava, in si zamisliva vojaka starega tipa, ki se je boril za vsakega, kdor mu je plačal in je bil vojak, ker je hotel živeti svobodno življenje in uživati vse življenjske sladkosti. Zdi si pa misliva, da sva sama vojaka in udeleživa se ropanja mesta. Ozirava se po ženah, ki bi jih rada imela. Naproti nama prihajajo dve ženi. Ena je redovnica v redovniški obleki, druga pa dekle v dekoltirani obleki, našminkana in napudrana po vseh pravilih. Vprašam vašo svetost, katero teh dveh žen bi si izbral? Jaz niti najmanj ne dvomim, katero bi si izbral. Prav gotovo bi dal prednost redovnici.«

Zelo verjetno je, da bi bil papežev odgovor na to kočljivo vprašanje nekoliko drugačen, nego misli Shaw. Ne sa-

mo papež, temveč tudi mnogi drugi ne soglašajo s Shawom v njegovi interpretaciji spolnega nagona. Eden najboljših angleških kritikov John Ervine je napisal o Shawu:

»Shaw je čutil vedno starodrevski odpor proti vsemu telesnemu, kar se pojavlja na star način. Shaw je vegeterijanec, opojnih pijač sploh ne pije, kadil ni še nikoli, smrti se strašno boji, napram seksualnemu aktu in fizičnim detailom poroda čuti organičen odpor.« Ervin ga primerja s Tolstoj in v Shawovi generični utopiji »Nazaj k Metuzalemu« je našel iste dvome in odpor napram življenju, kakor v »Kreutzerjevi sonati«. Shaw in Tolstoj sta si baje tudi fizično podobna, samo da je imel Tolstoj izrazitejšje poteze na obrazu.

V Shawovih dramah ne najdemo nobenega prizora, ki bi poveljeval ljubezen sentimentalno ali filozofsko. Ni mu ljubezen samo trik, s katerim prisili narava razumnega človeka, da sodeluje pri nerazumnem in slepem aktu razmnoževanja. Zakonsko življenje pomeni za Shawa regresijo v primitivnejše stanje človeškega razvoja, kakor pomeni zavračevanje vsega tega korak k onemu štadiju intelektualne popolnosti, v katerem žive stoletniki v njegovem delu »Nazaj k Metuzalemu«. Shaw se navdušuje za čisto in razumno lepoto življenja, v svojih delih je moralno zelo strog in biča neusmiljeno vse razuzdano. Najbolj pa sovraži erotično sentimentalnost, o kateri pravi, da je mladim ženam najbolj nevarna, ker otopi in oslabe tako, da niso za nobeno praktično delo.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Pri klavirju.

— Ali znate zaigrati tudi kaj štirinogčnega? — Oprostite, kaj mislite, da sem opica.

Prometni zavod za premog d.d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo:

Premog

domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog

živarniški, plavžarski in plinski

Brikete

Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta šte. 15/1

„SIDOL“

najboljše sredstvo za čiščenje in poliranje vseh vrst kovin

„SIRAX“

se uporablja za čiščenje celokupnega jedilnega in kuhinjskega pribora, vsakovrstne posode, cinaste, lesene, pločevinaste in emailirane, kopalne kadi, stopnic i. t. d.

„AZUROL“

najboljše tekoče indigo plavilo.

Dobivajo se povsod.

Pazite na ime in znak!

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakol — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo — Najmanjši oglaš Din 5 —

Harcer kanarčke

čistokrvni fini pevci, ugodno na prodaj. Vodmatski trg 3. 2341

Ribje olje

sveže, najfinše, norveško, iz lekarne dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani, se priporoča bledim, slabotnim osebam. 87-L

20odstotne kronske bone

cupuje Pučka štedionica, založni zavod d. d., Osijek, Desatičina ul. 27. 97-L

Na obroke

kupite po originalnih cenah vse predmete, ako se obrnete na Kreditno zadrugo detaljnih trgovcev, Ljubljana, Cizaletova ul. 1 80/L

Stare kunje

dobro oprane, v vsaki količini, po najvišji ceni kupuje »Legura«, posrednica za iskoriščevanje sirovina, Zagreb, Bačarska 5. 2344

Alfa posnemalnik za 200 l in Alfa parnik za 400 l, že rabljen ali nov, kupi Cvelbar, Prekopa — St. Jernej. 2345

Ivan Pakiz,

Ljubljana, Pred Školijo 15
mudi poročne prstane najcenejše. 2327

Opremljena soba

čista in zračna s posebnim vodom se odda solidnemu gospodu takoj. Naslov v upravi »Slov. Narod«. 2322

Makulturni papir

kž à Din 4—

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBJANA, Masarykova cesta št. 9 (nasproti carinarnici). Revizija pravnega zaračunavanja carine po med deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob prerani smrti našega srčno ljubljenelega soproga, brata, bratranca in nečaka, gospoda

Julija Klemenca

mesarja in veleposeselnika

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo pa smo dolžni izreči gg. zdravnikom in čč. sestram usmiljenkam, čč. duhovščini, Sokolu Ljubljana, mesarski zadrugi, darovalcem prekrasnega cvetja in vencev, zastopnikom raznih društev in organizacij ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so draga pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku.

V Ljubljani, dne 29. oktobra 1929.

ŽALUJOČI OSTALI

Naša naklada!

se je radi pocenitve lista dvignila na

12.000

dnevno.

zato bo vsak uvidel vrednost naše insercije. Mali oglasi v »Slov. Narod« so največja, najbolj čitana, najcenejša in najuspešnejša posredovalnica za službe, prodaje, nakup, priporočila itd.